

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.005.02.2021

Pani
Ewa Leniart
Wojewoda Podkarpacki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/091 Wykorzystywanie środków publicznych na działalność izb rolniczych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Podkarpacki Urząd Wojewódzki ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa Leniart, Wojewoda Podkarpacki (dalej Wojewoda), od 7 grudnia 2015 r. – do dnia zakończenia kontroli
Zakres przedmiotowy kontroli	- współdziałanie z izbą rolniczą w obszarze zlecenia zadań z zakresu administracji rządowej lub powierzonych oraz zasięganie opinii izby rolniczej dotyczących projektów aktów prawa miejscowego w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych, - nadzór nad działalnością izby rolniczej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Magdalena Grabowska, główny specjalista kp, upoważnienie do kontroli nr LRZ/37/2021 z 15 marca 2021 r (akta kontroli str.1-4)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie NIK, Wojewoda Podkarpacki w sposób prawidłowy realizowała zadania w zakresie współpracy z Podkarpacką Izbą Rolniczą³, jak również sprawowania właściwego nadzoru nad jej działalnością.

Wojewoda nie zlecał żadnych zadań do realizacji przez PIR z zakresu zadań rządowych. Niemniej jednak, korzystał z wiedzy fachowej przedstawicieli PIR zarówno na etapie kształtowania polityki rolnictwa i obszarów wiejskich, jak również w zakresie szacowania szkód w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Współdziałanie z izbą rolniczą w obszarze zlecenia zadań z zakresu administracji rządowej lub powierzonych oraz zasięgnięcie opinii izby rolniczej dotyczących projektów aktów prawa miejscowego w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych

1.1 Zlecenie Izbie Rolniczej zadań z zakresu administracji rządowej oraz sprawowanie nadzoru nad ich realizacją

Opis stanu faktycznego

Wojewoda Podkarpacki w okresie objętym kontrolą nie zlecała żadnych zadań z zakresu administracji rządowej PIR, a w konsekwencji nie przekazywała Izbie żadnych środków finansowych na ich realizację.

Pani Ewa Leniart, wyjaśniła, iż *w ramach współpracy pomiędzy Wojewodą Podkarpackim, a Podkarpacką Izbą Rolniczą nie zdiagnozowano potrzeby zlecenia zadań z zakresu administracji rządowej w latach 2018-2020*. Podała ponadto, iż ze strony PIR nie było kierowanych wniosków wskazujących na potrzebę zawarcia porozumienia.

Regulamin organizacyjny Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego (dalej PUW)⁵ określał wśród zadań Wydziału Środowiska i Rolnictwa współpracę z PIR w zakresie adaptacji i wdrażania w warunkach województwa podkarpackiego Wspólnej Polityki Rolnej, przyjętych przez Parlament i Rząd Rzeczypospolitej Polskiej Strategii rozwoju rolnictwa, przetwórstwa żywności oraz wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. Współpraca w tym zakresie z PIR odbywała się poprzez prace Komisji, o których mowa w dalszej części opisu stanu faktycznego.

Na podstawie zapisów regulaminu oraz *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)* (dalej SOR)⁶, wskazującego na potrzebę oddolnej analizy potrzeb rozwojowych przeprowadzanych

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: PIR lub Izba.

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Zarządzenie nr 139/17 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 sierpnia 2017 r. zmienione: Zarządzeniem nr 200/17 z 20 grudnia 2017 r., Zarządzeniem nr 143/18 z 1 października 2018 r., Zarządzeniem nr 193/18 z 20 grudnia 2018 r., Zarządzeniem nr 71/19 z 20 marca 2019 r. (§20 pkt 4 lit E 17 c), Zarządzeniem nr 202/20 z 30 września 2020 r. wprowadzającym zapis dot. współpracy z izbą rolniczą w §20 pkt 4 lit E 14 c w niezmienionym zakresie, zmieniony Zarządzeniem nr 261/20 z 17 grudnia 2020 r. oraz Zarządzeniem nr 47/21 z 26 lutego 2021 r.

⁶ Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M. P. z 2017 r. poz. 260)

w poszczególnych województwach, Wojewoda powołała *Zespół analizujący szanse i zagrożenie oraz potencjalne kierunki rozwoju obszarów wiejskich w województwie podkarpackim*⁷ (dalej Zespół). W skład Zespołu wszedł Prezes PIR. Prace Zespołu zmierzały do zidentyfikowania potrzeb rozwojowych obszarów wiejskich i sektora rolno-spożywczego w województwie podkarpackim. Wojewoda wyjaśniła, iż wyniki przeprowadzonych analiz szans i zagrożeń rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich umożliwiły określenie kierunków rozwoju i listę priorytetowych projektów rozwoju obszarów wiejskich i sektora rolno-spożywczego (...) i w efekcie opracowanie *Strategii rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w województwie podkarpackim do 2030 r.* Dokument ten został opracowany i przyjęty przez członków ww. Zespołu. Posiedzenia tego zespołu zmierzające do opracowania tego dokumentu odbyły się raz w 2018 r. oraz dwukrotnie w 2019 r.

Ponadto Wojewoda podała, iż w ramach prac realizowanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi mających na celu przygotowanie założeń w zakresie wsparcia rolnictwa i obszarów wiejskich na potrzeby Planu strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2021-2027 i programów realizujących Umowę Partnerstwa na lata 2021-2027, *Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi rekomendowało włączenie do prac nad programowaniem Wspólnej Polityki Rolnej wojewódzkich zespołów roboczych, jako organów doradczych, aktywnie uczestniczących w procesie opiniowania i zgłaszania uwag do opracowywanych dokumentów strategicznych.* Na potrzeby tych prac, Wojewoda powołała Zespół analizujący szanse i zagrożenia oraz potencjalne kierunki rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa w ramach WPR⁸ (dalej Zespół WPR). W skład Zespołu WPR również wszedł przedstawiciel Podkarpackiej Izby Rolniczej. Posiedzenie tego Zespołu odbyło się w maju 2020 r. i miało charakter przygotowujący jego przyszłe działania.

(akta kontroli str.5-91)

Współpraca z Izbą obejmowała także szacowanie zakresu i wysokości strat poniesionych na terenie województwa podkarpackiego w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę⁹, zarówno na szczeblu wojewódzkim jak również gminnym¹⁰ poprzez udział jej przedstawicieli w Wojewódzkiej Komisji ds. koordynacji szacowania szkód oraz gminnych Komisjach ds. szacowania szkód.

W okresie objętym kontrolą przedstawiciele PIR uczestniczyli w 2115 sprawach w 2018 r., 5755 sprawach w 2019 r. oraz 3877 sprawach w 2020 r. dotyczących szacowania skutków strat w rolnictwie powstałych w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

Podczas kontroli NIK zbadano próbę 30 protokołów z szacowania strat przez gminne komisje (po 10 w roku 2018, 2019 i 2020) w gospodarstwach, w których

⁷ Zarządzenie nr 89/17 Wojewody Podkarpackiego z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie powołania Zespołu analizującego szanse i zagrożenia oraz potencjalne kierunki rozwoju obszarów wiejskich w województwie podkarpackim, ze zm.

⁸ Zarządzenie nr 90/20 Wojewody Podkarpackiego z dnia 8 maja 2020 r. w sprawie powołania Zespołu analizującego szanse i zagrożenia oraz potencjalne kierunki rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa w ramach WPR.

⁹ Zarządzenie nr 57/15 Wojewody Podkarpackiego z dnia 20 marca 2015 r. ze zmianami w sprawie powołania Wojewódzkiej Komisji ds. koordynacji szacowania zakresu i wysokości strat poniesionych na terenie województwa podkarpackiego w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę (dalej Komisja ds. koordynacji szacowania szkód).

¹⁰ Zarządzenie nr 59/15 Wojewody Podkarpackiego z dnia 20 marca 2015 r. (ze zm.) w sprawie powołania Gminnych Komisji ds. szacowania zakresu i wysokości strat poniesionych na terenie województwa podkarpackiego w gospodarstwach rolnych, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę (dalej Komisja ds. szacowania szkód).

stwierdzono najwyższe straty. We wszystkich kontrolowanych przypadkach, w szacowaniu przez komisję brali udział przedstawiciele PIR, co zostało udokumentowane w protokołach.

(akta kontroli str.92-100, 134-322)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

1.2 Zawieranie porozumień z izbą rolniczą dotyczących powierzania zadań w zakresie rolnictwa, rynków rolnych, obszarów wiejskich.

Opis stanu
faktycznego

Wojewoda Podkarpacki nie powierzał PIR żadnych zadań do realizacji. Wojewoda wyjaśniła, iż w latach 2018-2020 nie stwierdzono takiej potrzeby i konieczności.

(akta kontroli str.92-100)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

1.3 Zasięgnięcie opinii izby rolniczej w sprawie aktów prawa miejscowego dotyczących rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych.

W latach 2018-2020 Wojewoda Podkarpacki wydała 8 zarządzeń dotyczących sfery rolnictwa, rozwoju wsi oraz rynków rolnych. Dotyczyły one zmian osobowych w składzie Zespołów, o których mowa w obszarze 1.1. Żaden z wydanych aktów prawnych, nie stanowił aktu prawa miejscowego, o których mowa w art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 o izbach rolniczych¹¹. Nie było zatem podstaw przedstawiania ich projektów PIR celem zaopiniowania.

(akta kontroli str. 92-100)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK, współpraca Wojewody z PIR przebiegała w sposób prawidłowy. Pomimo braku zlecenia przez Wojewodę Izbie zadań z zakresu administracji rządowej ani innych zadań zleconych ustawami, przedstawiciele PIR czynnie uczestniczyli w pracach gminnych komisji ds. szacowania strat. Wojewoda współpracowała z PIR przy opracowaniu dokumentów strategicznych na lata 2021-2027 z zakresu rozwoju wsi i rolnictwa.

OBSZAR

2. Nadzór nad działalnością izby rolniczej

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z 48 ust. 2 ustawy o izbach rolniczych, Wojewoda dokonywała analizy przedłożonych przez Zarząd PIR uchwał organów Izby pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa. W okresie objętym kontrolą prowadziła rejestry uchwał organów PIR. W latach 2018-2020 przedłożono do Wojewody

¹¹ Dz.U. z 2018. poz. 1027 t.j.

Podkarpackiego 46 uchwał Rad Powiatowych, 104 uchwały Zarządu oraz 48 uchwał Walnego Zgromadzenia PIR. Wojewoda nie stwierdziła nieważności żadnej z tych uchwał. W okresie objętym kontrolą, PIR przedkładała między innymi uchwały Walnego Zgromadzenia w sprawie zatwierdzenia sprawozdania zarządu z działalności, sprawozdania finansowego oraz sprawozdań komisji rewizyjnej (łącznie 9). W latach 2018-2020 Walne Zgromadzenie podjęło ponadto w 2018 r. jedną uchwałę w sprawie zaciągnięcia kredytu, w 2019 jedną uchwałę w sprawie zaciągnięcia kredytu i zobowiązania oraz w 2020 r. jedną uchwałę w sprawie zaciągnięcia zobowiązania. Walne zgromadzenie podejmowało również uchwały w sprawie zatwierdzenia budżetu PIR oraz jego zmian.

W latach 2018 – 2020, PIR nie przedkładała Wojewodzie uchwał dotyczących zgody na członkostwo w podmiotach krajowych i zagranicznych, utworzenia lub przystąpienia do spółek i innych osób prawnych oraz informacji o utraconych dochodach w związku z udzielonymi ulgami lub też umorzeniami. W okresie tym, PIR nie przedkładała również uchwał Komisji Rewizyjnej.

(akta kontroli str. 101-127, 323-377)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK, Wojewoda w sposób prawidłowy realizowała nadzór nad działalnością Podkarpackiej Izby Rolniczej. Prowadziła rejestry uchwał organów PIR, dokonywała badania legalności podjętych przez nie uchwał.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z nie stwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, nie formułuje uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 28 czerwca 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontroler
Magdalena Grabowska
Główny specjalista kontroli
państwowej

Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/

/-/